

Motion till riksdagen

1985/86:Jo520

Karl Erik Olsson m. fl. (c)

Begränsningar i användningen av mediciner i djurskötseln

I den aktuella debatten om storskalig djurproduktion och livsmedlens kvalitet har uppmärksamheten bl. a. kommit att riktas mot användningen av antibiotika inom djurskötseln.

Efter framstötter från bl. a. centerpartiet har från årsskiftet införts förbud mot användning av kemoterapeutika i tillväxtbefrämjande syfte. Det verkar emellertid som om effekten av detta beslut kan undergrävas genom att de aktuella preparaten i stället klassas som sjukdomsförebyggande mediciner. Risk finns i övrigt för att användningen av antibiotika för behandling av hela besättningar ökar. På detta område finns stora ekonomiska intressen som kan utöva reklam och påtryckningar för att öka avsetningen för antibiotika inom veterinärmedicinen. Det kan nämnas att detta är en stor och växande marknad för Fermentas produkter.

Vi anser det angeläget att användningen av bekämpningsmedel och andra kemikalier begränsas så långt det är möjligt inom jordbruket och livsmedelshandlingen i övrigt. I 1977 års proposition om jordbrukspolitiken framhöll departementschefen att den moderna tekniken tillfört jordbruket produktionsmedel vilkas effekter på lång sikt är svåra att överblicka. Han fortsatte: "Detta kräver skärpt uppmärksamhet från både folkhälso-, miljö- och djurskyddssynpunkt. Det är viktigt att introduktionen av ny teknik föregås av noggranna överväganden och omsorgsfull prövning och att inte kortsiktiga fördelar tillåts fälla utslag. Utvecklandet av ny teknik inom jordbruket måste ges en sådan inriktning att en bättre ekologisk balans uppnås". Som mål för jordbrukspolitiken angavs vidare att konsumenterna skulle få säker tillgång till livsmedel av hög kvalitet till rimliga priser. Genom dessa formuleringar kom hänsynen till miljö, folkhälsa, djurskydd och livsmedlens kvalitet att för första gången lyftas fram som viktiga mål för jordbrukspolitiken.

Samtidigt noterar vi att hithörande frågor behandlats mycket ytligt i 1985 års beslut om en livsmedelspolitik, trots att man avsåg att inbegripa hela livsmedelskedjan.

Användningen av antibiotika för behandling av hela besättningar och i förebyggande syfte är exempel på sådan ny teknik som enligt vad som angavs i 1977 års beslut måste prövas omsorgsfullt. Behovet av massiv insats av medicinska preparat i djurstallarna är ett bevis på brister i produktionstekniken och miljön. Det är fel väg att söka avhjälpa dessa brister med ökande insatser av mediciner. Det är i stället tekniken och miljön som måste ändras.

Enligt vår mening kan en sådan ändring inte åstadkommas utan en skärpning av miljökraven och en mycket restriktiv användning av medicin till djuren.

Beträffande *miljökraven* bör som första åtgärd utrymmesstandarderna i djurstallarna ökas. Försök visar att en sådan åtgärd redan på kort sikt är lönsam.

I fråga om *medicineringen* gäller den vanliga regeln att preparaten efter hand blir verkningslösa. I den mån rester finns kvar i produkten överförs denna effekt på människorna. Frågan har därmed även folkhälsoaspekter. Det kan från den utgångspunkten ifrågasättas om djur som broiler och svin över huvud taget bör behandlas med mediciner, som det kan finnas rester kvar av i produkten.

Så långt som till förbud mot medicinering kan man nu inte gå i restriktivitet. Men bruket av mediciner inom animalieproduktionen bör kunna reduceras väsentligt genom att förbudet mot användningen av tillväxtbefrämjande preparat utvidgas till att i princip gälla all behandling av hela eller delar av besättningar med antibiotika och andra medicinska preparat genom inblandning i fodret. Huvudprincipen bör vara att endast sjuka djur får behandlas. Vi är på det klara med att smittsamma sjukdomar av typen nyssjuka bland smågrisar kräver en snabb insats för att rädda livet på hela besättningar. Ett generellt förbud skulle därför få förödande ekonomiska konsekvenser. Det finns dock utrymme för en långtgående restriktivitet utan att sådana effekter behöver uppstå. Åtgärden kan däremot tvinga fram ändrade produktionsformer och en allmän förbättring av miljön i djurstallarna. En sådan utveckling kan vara mer integrerad svinproduktion. Specialiserad ungnötsuppfödning med köpta kalvar är en produktionsform, som i enskilda fall kräver stora veterinärmedicinska insatser och som därför är tveksam från de aspekter som vi här har tagit upp. Även denna produktionsform kan därför behöva förändras.

De frågor som vi här tagit upp innefattar svåra avvägningsproblem, som kräver närmare överväganden. Berörda myndigheter bör få i uppdrag att ta fram erforderligt beslutsunderlag. Syftet bör vara att kraftigt reducera och därmed minimera insatsen av mediciner i animalieproduktionen.

Hemställan

Vi hemställer

att riksdagen begär att regeringen vidtar åtgärder för att begränsa användningen av mediciner i djurskötseln i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 27 januari 1986

Karl Erik Olsson (c)

Lennart Brunander (c)

Anders Dahlgren (c)

Bertil Jonasson (c)

Kerstin Göthberg (c)